
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdanie Zarządu z czynności administracyjnych.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 50, 95-99

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzystwem bądź jego członkami. Tak było w przypadku uczonego fińskiego, profesora nauk medycznych Arvo Ylppö z okazji stulecia Jego urodzin. Sądzę, że ta forma pamięci powinna być uzewnętrzniana również w przyszłości.

Historia Towarzystwa to przecież cząstka nas samych tworzących dziś jego współczesne oblicze, jak i tych, którzy w przeszłości wynieśli go na wyżyny społeczności naukowej kraju. Kulturowanie tradycji zmierzającej do dokumentowania jego historii to w jakimś sensie nasz moralny obowiązek. Dlatego też korzystając z okazji pragnę ponownie wcześniej apel o udostępnienie bądź ofiarowanie Towarzystwu dokumentów historycznych związanych z działalnością Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Na zakończenie pragnę jeszcze wspomnieć o zamiarze ustanowienia dorocznej nagrody Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Obecnie trwają prace nad opracowaniem projektu regulaminu, który następnie poddany będzie pod dyskusję, najpierw w Wydziałach, a następnie na Zgromadzeniu Ogólnym. Na czele Komisji zajmującej się tym tematem stoi prof. dr Bolesław Górnicki. Sądzę, że formalne ustanowienie nagrody Towarzystwa będzie możliwe dopiero w następnej kadencji Zarządu. Wiąże się to bowiem z wybiciem stosownego medalu, a zaplanowane na ten cel środki finansowe na rok 1988 zostały skreślone z budżetu Towarzystwa przez Polską Akademię Nauk. Podczas trwania obecnej kadencji Zarządu chcemy natomiast zatwierdzić zmodyfikowany statut Towarzystwa. Projekt nowej wersji statutu, opracowany przez Komisję pod kierunkiem prof. dr Piotra Strebeyki, jest obecnie przedmiotem dyskusji w Wydziałach i po wniesieniu ewentualnych korekt zostanie przedłożony pod dyskusję Walnego Zgromadzenia Administracyjnego.

Czy istniejące uwarunkowania pozwolą nam na realizację wszystkich tych zamierzeń, a tym samym na szersze rozwinięcie skrzydeł, zależy będzie od dobrej woli wspomnianych wcześniej instytucji. Od nich również zależy rozwiązanie wielu naszych żywotnych spraw. W każdym razie ze strony władz Towarzystwa nie brakuje inicjatyw i chęci społecznego działania, aby rozwijało się ono pomyślnie dla dobra polskiej nauki i wszystkich naszych członków.

2. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z CZYNNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH

a) *Sprawozdanie Sekretarza Generalnego*

W okresie sprawozdawczym, tj. do dnia 31 grudnia 1987 r., pracami Towarzystwa kierował Zarząd wybrany w dniu 10 marca 1986 r. Odbyło się 9 posiedzeń Prezydium: 23 stycznia 1987, 5 lutego, 17 lutego, 8

kwietnia, 20 maja, 19 czerwca, 16 września, 14 października i 2 grudnia; 4 posiedzenia plenarne Zarządu: 14 stycznia, 10 marca, 26 maja i 19 października oraz 1 Ogólne Zebranie Administracyjne dnia 26 marca 1987 r.

W 1987 r. Zarząd zorganizował 3 Ogólne Zebrania Naukowe. Pierwsze z nich odbyło się dnia 26 marca 1987 r. Prof. Jerzy Szacki wygłosił na nim wykład pt.: *Intelektualiści pomiędzy kulturą i polityką*.

Dwa następne zebrania zorganizowano w ramach serii interdyscyplinarnych spotkań dyskusyjnych. Tematem pierwszego były *Granice poznania świata*. Zebranie to odbyło się dnia 12 października 1987 r. Dyskusję zagaili: prof. dr Marek Domiański, kosmolog, prof. dr Włodzimierz Kołos, chemik kwantowy, prof. dr Klemens Szaniawski, filozof, logik, oraz prof. dr Józef Werle, fizyk. Tematem drugiego zebrania interdyscyplinarnego był *Mózg a komputer*. Odbyło się ono dnia 7 grudnia 1987 roku. Dyskusję zagaili: prof. dr Witold Karczewski, lekarz, fizjolog mózgu, prof. dr Antoni Mazurkiewicz, matematyk, informatyk, prof. dr Andrzej Ziabicki, fizykochemik i prof. dr Bogusław Żernicki, neurofizjolog. W każdym z tych spotkań wzięło udział ponad 200 osób członków TNW i zaproszonych gości. Oba prezentowane tematy wzbudziły ożywioną dyskusję.

Ponadto w 1987 r. po blisko rok trwających przygotowaniach zorganizowano uroczyste zebranie poświęcone Osiedziesiątej Rocznicy Odnowienia Towarzystwa Przyjaciół Nauk jako Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Odbyło się ono dnia 30 listopada 1987 r. w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica w Warszawie. W godzinach porannych Przewodniczący Wydziałów TNW z Prezesem, Wiceprezesem i Sekretarzem Generalnym TNW złożyli kwiaty na grobach Stanisława Staszica, i Aleksandra Jabłonowskiego.

Na program uroczystości jubileuszowych złożyło się 8 referatów. Otworzył je referat Prezesa TNW, prof. dr Aleksandra Gieysztorą pt.: *Z dziejów Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*.

Uroczystość zaszczylił swą obecnością prof. dr Henryk Jabłoński.

Z okazji jubileuszu Towarzystwo otrzymało liczne depesze bądź listy gratulacyjne oraz medal Gdańskiego Towarzystwa Naukowego wybity w 1972 r. z okazji 50-lecia istnienia tego Towarzystwa. W uroczystości wzięli licznie udział członkowie Towarzystwa, wpisując się do księgi pamiątkowej. Po części oficjalnej odbyło się spotkanie koleżeńskie w salach Pałacu Staszica.

Oprócz wymienionych wyżej Ogólnych Zebrań Naukowych, Zarząd był współinicjatorem zorganizowania obchodów 120 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej Curie. Sesja poświęcona tej rocznicy odbyła się 9 listopada 1987 r. w Zamku Królewskim w Warszawie. W imieniu Towarzystwa Naukowego Warszawskiego referat naukowy wygłosił prof. dr Włodzimierz Kołos.

W okresie sprawozdawczym ożywioną działalność przejawiały rów-

niez Wydziały TNW. Wygłoszono 35 odczytów, w tym w Wydziale I — 8, w II — 3 w tym 2 wspólnie z Wydziałem V, III — 1, IV — 8, V — 12, w tym 2 wspólnie z Wydziałem II, 1 z Wydziałem VI, VI — 3, w tym 1 wspólnie z Wydziałem V.

Część zebrań organizowana była wspólnie przez dwa Wydziały. Tego rodzaju zebranie interdyscyplinarne zorganizowały m.in. dnia 7 lutego 1987 r. Wydziały V i VI. Tematem jego było *Zastosowanie techniki w medycynie*. Referat ze strony Wydziału nauk technicznych wygłosił prof. dr Adam Piątkowski, a ze strony nauk lekarskich prof. dr Donat Tylman. Podobne zebrania organizowały kilkakrotnie Wydział II i Wydział V. Wszystkie one poświęcone były *Humanistycznym wartościom medycyny* (*Lęk, Cierpienie* itp.). Ponadto w ramach Wydziału I opracowana została ankieta dotycząca kultury słowa, którą rozesłano członkom Towarzystwa z prośbą o wypowiedź w podjętych w niej kwestiach języka polskiego.

Istotny postęp zaznaczył się także w pracach Komisji powołanych przez Zarząd w 1986 r. I tak: Komisja ds. zmian statutu (przewodniczący prof. dr Piotr Strebeyko) opracowała już projekt korekt i zebrała na ten temat opinie Wydziałów. Obecnie trwa wyjaśnianie pozostałych jeszcze kontrowersji między stanowiskami niektórych Wydziałów. Przyjęcie ostateczne uzgodnionych zapisów przez Zarząd przewiduje się w ciągu najbliższych kilku miesięcy, po czym projekt nowej wersji statutu zostanie poddany pod głosowanie na Ogólnym Zebraniu Administracyjnym na jesień 1987 r.

W ostatniej fazie opracowania jest również projekt regulaminu nagród TNW. Prace te prowadzone są pod kierunkiem prof. dr Bolesława Górnickiego. Przewiduje się, że materiał ten trafi pod obrady Zarządu w najbliższym czasie.

Z kolei Komisja Archiwalno-Biblioteczna (przewodniczy prof. dr Zdzisław Libera) wytypowała kilkanaście bibliotek, do których skierowano odpowiednie pisma z prośbą o przekazanie nam dubletów wydawnictw TNW. Rozpoznanie przedmiotowych zbiorów w tych bibliotekach przeprowadziła prof. dr Paulina Pelcowa, członek Komisji Archiwalno-Bibliotecznej TNW.

Jeśli chodzi o Komisję Historyczną TNW (Przewodniczący prof. dr Jerzy Szacki), to jak na razie nie udało się jeszcze skompletować zespołu autorskiego, który podjąłby się opracowania pełnej historii Towarzystwa.

Działalność wydawnicza kierowana przez prof. dr. Edwarda Rużyłkę, mimo wielu znanych trudności, przebiega zgodnie z założonym planem. W najbliższych miesiącach ukaże się t. 48 „Rocznika TNW” na lata 1984—1985, tom 49 za 1986 r. jest w Ossolineum w opracowaniu redakcyjnym. Ukaże się on również w języku angielskim. Obecnie kompletowany jest materiał do t. 50 za 1987 r., który zamierzamy wydać również w wersji angielskojęzycznej.

Z kontaktów zewnętrznych Towarzystwa do najważniejszych należało spotkanie Prezydium TNW z prezydentem m. st. Warszawy, Jerzym Bolesławskim i przewodniczącym Rady Narodowej m. st. Warszawy, prof. dr Mieczysławem Szostkiem. Odbyło się ono dnia 29 grudnia 1987 roku. Ze strony TNW w spotkaniu tym uczestniczyli prezes, prof. dr Aleksander Gieysztor, wiceprezes prof. dr Bolesław Górnicki i sekretarz generalny, prof. dr Stanisław Miszczak. Prezes TNW poinformował Prezydenta o zakresie działania Towarzystwa i jego historii. Prezydent wyraził przekonanie, że Towarzystwo również w dobie obecnej może odegrać wielką rolę w życiu Warszawy, służąc mu swoim rozległym potencjałem intelektualnym. Wskazał na kilka tematów, którymi władze miasta są szczególnie zainteresowane. Tematy te są przedmiotem szczegółowych rozważań Prezydium i Zarządu TNW. Przy okazji spotkania z władzami miasta poruszono również sprawy lokalowe Towarzystwa, do których prezydent Bolesławski odniósł się ze zrozumieniem, obiecując maksymalną pomoc w załatwieniu tej sprawy. Na temat spraw lokalowych odbyło się również spotkanie sekretarza generalnego, prof. Stanisława Miszczaka, z Dyrektorem Generalnym PAN, doc. dr Zenonem Szodą. Rysują się więc coraz realniejsze nadzieje, że sprawę odpowiedniego lokalu dla Towarzystwa uda się wreszcie doprowadzić do pomyślnego końca.

W 1987 r. zmarło 5 członków Towarzystwa, a mianowicie: Irena Chmielewska, Zbigniew Brzoska, Stanisław Bursa, Tomasz Kluz, Kazimierz Smulikowski.

Na dzień 31 grudnia 1987 r. Towarzystwo Naukowe Warszawskie liczyło 334 członków W tym: Wydział I — 51/40 zwyczajnych, 11 koresp.); Wydział II — 64/59 zwyczajnych, 5 koresp./; Wydział III — 53/36 zwyczajnych, 17 koresp./; Wydział IV — 31/26 zwyczajnych, 5 koresp./; Wydział V — 52/26 zwyczajnych, 26 korespondentów/; Wydział VI — 83/57 zwyczajnych, 26 koresp./.

b) Sprawozdanie Skarbnika

Dochody Towarzystwa wynosiły w 1987 r.

— z tytułu składek zł 155 200.—

— z dotacji PAN zł 424 000.—

Zaległości w opłacie składek członkowskich wynoszą zł 24 800.—

Koszty wyniosły zł 717 195.40 i pokryte zostały sumą osiągniętych dochodów własnych w 23% dotacji w 59% oraz z zapasu środków własnych w 18%.

Analiza kosztów wykazuje, że

— obsługa administracyjna stanowi 36%,

— przepisywanie na maszynie „Rocznika”, obsługa rzutnika na zebraniach naukowych i in. 14%,

— czynsze, wynajem sal 21%,

- opłaty pocztowe, telefoniczne, druk zaproszeń 22%,
- materiały piśmienne, głównie koperty do wysyłanych zaproszeń 7%.

Stan środków finansowych na dzień 31 XII 1987 r. wynosił zł 30 592,50.

Bilans za 1987 r. został przyjęty przez Biuro Finansowo-Ekonomiczne PAN bez zastrzeżeń.

Gospodarka finansowa Towarzystwa była analizowana przez Komisję Rewizyjną, a sporządzony protokół stanowi pozytywną ocenę oszczędności i celowości wydatków oraz prowadzonych ewidencji finansowo-księgowych.

3. SPRAWOZDANIE KOMISJI REWIZYJNEJ

Komisja Rewizyjna TNW w składzie: Piotr Strebeyko, Jerzy Pniewski, Stanisław Feliksiak, Janusz Siatkowski, Jan Podoski (nieobecny z powodu choroby) po przejrzeniu księgi głównej, kartotek analitycznych i dowodów finansowych oraz bilansu za 1987 r. stwierdza, co następuje:

1. Bilans został sporządzony na podstawie księgowanych dowodów finansowych w obowiązujących ewidencjach księgowych

2. Bilans zamknięcia wykazuje po stronie aktywów i pasywów kwotę zł 582 446,90. Koszty wyniosły zł 717 195,40 na zaplanowane zł 723 000.— co stanowi 99,2%

3. Dochody własne wyniosły zł 165 341.— — na zaplanowane zł 139 000.—, co stanowi 118,9%

4. Komisja stwierdziła saldo zerowe gotówki w kasie oraz saldo gotówki na koncie bankowym w wysokości zł 30 592,50

5. Gospodarka finansowa była prowadzona oszczędnie i nie nasuwa zastrzeżeń

6. Windykacja składek członkowskich prowadzona była bardzo sprawnie, na co wskazują minimalne zaległości na dzień 31 XII 1987 r. zł 24 800.—

7. Powyższe stwierdzenia uzasadniają złożenie Zarządowi podziękowania za prawidłowe i oszczędne gospodarowanie funduszami Towarzystwa.

8. W roku sprawozdawczym odbyło się 37 zebrań naukowych z referatami oraz 2 zebrania ogólne o charakterze interdyscyplinarnym. Dowodzi to wyraźnego wzrostu aktywności Towarzystwa.

9. Działalność wydawnicza również rozwija się pomyślnie. „Rocznik” t. 47/48 za lata 1984—85 jest w druku, „Rocznik” t. 49 za 1986 r. został złożony w Ossolineum, a „Rocznik” t. 50 za 1987 r jest w opracowaniu.

10. Komisja wyraża uznanie pani mgr Janinie Aumillerowej za